
mededelingenblad van het SINT JOZEFKOOR

JAARGANG 4 no 6 okt 1994

Redactie:

Wim van Hugten
Anthony Verhofstad

Deze uitgave van het mededelingenblad is, hoe kan het ook anders, voor een belangrijk deel gewijd aan het 70-jarig jubileum en met name aan het feestelijke weekend van 1 en 2 oktober jl.

Om te beginnen drukken wij de preek af die pastor Smulders hield in de plechtige H. Mis, zodat u die nog eens kunt nalezen en bewaren, want deze was indrukwekkend genoeg!!

Vervolgens een bijdrage van Rob Mertens (oud-lid van het St. Jozefkoor en thans lid van het OLV-koor) die als gastzanger terugblijkt op het weekend.

In het Astens Weekblad troffen wij enige tijd geleden een levensbeschrijving aan van Theo (Dorus) Driessen. Volgens ons de moeite waard om over te nemen.

Tenslotte willen wij u niet onthouden de felicitaties die het koor ontving van oud-deken W. van Haaren en organist Jan van de Laar.

Homilie b.g.v. het 70-jarig bestaan van het St. Jozefkoor te Helmond. Uitgesproken tijdens de Jubileummis op 2 okt. 1994 door pastor A.A.C. Smulders.

Zevenentwintigste zondag d.h. jaar,
Genesis 2, 18-24
Marcus 10, 2-16

Dierbaar St. Jozefkoor, broeders en zusters,

Vandaag geven de lezingen ons te denken over man en vrouw: Het leven dat zij doorgeven en de trouw die zij als wederzijdse helpers elkaar geven. Jezus bevestigt het belang daarvan door te verwijzen naar de schepping van de mens, door te verwijzen naar ons aller oorsprong.

Vandaag - tijdens deze feestelijke H. Mis - zou ik die ernstige woorden: "Wat God derhalve verbonden heeft mag een mens niet scheiden", willen toepassen op de verhouding tussen de Kerk en het gregoriaans koor, want ook daar is wederzijdse trouw van groot belang.

Alle veranderingen in de Kerk ten spijt: Het gregoriaans is nog altijd de officiële zang van de Rooms Katholieke Kerk. Zoals alle liturgische zang dient zij om de liturgische teksten te verheffen boven het gesproken woord, en zij geeft luister en schoonheid aan het publieke gebed van de Katholieke Kerk: De goddelijke eredienst. (1)

De liturgie of eredienst: Ze is van levensbelang. In de liturgie bewerkt God ons heil en brengen wij Hem, door Christus, de verschuldigde eredienst aan onze Schepper. De dienst voor God is dus geen ritueel, maar een persoonlijke aangelegenheid tussen God en mens. In de liturgie leeft Jezus voort die gezegd heeft: "Waar twee of drie in mijn Naam verenigd zijn, daar ben ik in hun midden". (Mt. 18,20). (2)

In de liturgie ontmoeten we derhalve Onzen Heer, dáár raakt Hij ons leven aan. En deze ontmoeting, broeders en zusters, is het meest belangrijke van ons geloof en ons leven.

Door de zeer oude wortels van het gregoriaans - de oude cultuurgrond van het Midden-Oosten, door haar mysterieuze ontwikkeling, en door een eerste redactie van deze muziek onder paus Gregorius de Grote in de 6e eeuw, is deze zang uniek en geheiligd. Eeuwenlang is de ontmoeting van de mens met God omgeven door het gregoriaans. De belangrijkste taak van het gregoriaans is dan ook: Een liefdeslied te zijn van Gods Volk - de Kerk - tot haar Heer.

De interesse voor gregoriaans neemt in onze dagen toe. En hoezeer dat ook op goed nieuws lijkt: Zonder liefde voor God, zonder liefde voor zijn volk kan gregoriaans nooit goed gezongen worden. Wanneer achter de zingende stem geen hart zit dat klopt voor God, dan is er een belangrijke dimensie van deze muziek verloren gegaan. Gregoriaans wordt dan slechts een interessant cultureel gegeven dat je professioneel en steriel mag weergeven. De CD's verkoop je prima onder het motto: "Relaxe met de hymnen van Hildegard von Bingen" of "Ontspan je spieren met de Schola Oeteldonkiensis". Maar geloof me: Een getraind en gelovig oor pikt de CD's waar stemmen én harten zingen uit de hele collectie die ons wordt aangeboden.

En daarmee zijn we gekomen aan een uitdaging voor een koor dat er 70 jaar op heeft zitten: Helpen we de Kerk haar eeuwenoude liefdeslied voor God te zingen, of maken we deze muziek tot een museumstuk en daarmee onszelf tot een museumstuk.

De praktijk van ons Jozefkoor is gelukkig anders. In ons kerkgebouw brengt u mensen naar de plaats waar Christus op hen wacht. Het instandhouden van het gregoriaans is daarom een groot goed, want door het contact met Christus krijgt het leven nieuwe glans en wordt het de moeite waard. (3) Ik hoop dat de Heer u zo zegenen zal, in hetgeen u als koor voor de pastorale zorg van onze parochie doet. Moge dit geloofsfacet in u groeien, zodat ook over 70 jaar veel Helmondse met u zeggen: "Domine, refugium factus es nobis, a generatione et progenie". (4) U heeft dit zojuist zelf gezongen. Amen.

- (1) Vgl. Encyclopedie van het Christendom - Katholiek deel, Elsevier Amsterdam/Brussel 1956: onder "Kerkmuziek".
- (2) Vgl. fr. Henry Vesseur O.S.B. (Vaals) in "Vocatus ad laudandum": lezing gehouden op de landelijke jongerendag van de Vereniging voor Latijnse Liturgie te Den Bosch op 9 april 1994.
- (3) Vgl. Mgr. R.Ph. Bär in "Latijnse liturgie en pastorale zorg" uit: Geschriften van de Ver. voor Lat. lit. no 9 - 1992.
- (4) Graduale Hebdomadae Vigesima septimae, Graduale Romanum blz. 347.

GREGORIAANS VANAF DE BASIS

Op 2 oktober 1994 werd in de onlangs verbouwde St. Jozefkerk in Helmond in een Eucharistieviering door de parochie stilgestaan bij het 70-jarig bestaan van het St. Jozefkoor. Maar niet alleen door de parochie.

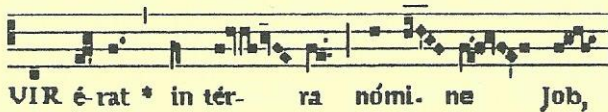
Door het koor waren ook zangers van andere helmondse koren uitgenodigd hieraan deel te nemen. Dat was in zoverre een waagstuk, omdat een grote diversiteit aan zangers wellicht onvoldoende zou aansluiten bij de 'stijl' van zingen van het gregoriaans door het St Jozefkoor. Het was daarom een goede gedachte om de uitnodiging te beperken tot herenleden van die helmondse koren die in hun 'routine' ook gregoriaanse gezangen opnemen. Het St Jozefkoor is voor heel veel koorzangers de basis geweest voor hun verdere gang als koorzanger. Als leerling op de St Jozefschool - nu terecht als een basisschool betiteld - zetten zij via de Ward-methode hun eerste stappen naar het gregoriaans. Velen nog onder leiding van Theo Driessen. Door hun verdere ontwikkeling via studie en loopbaan zwermden zij uit en vormden met dankbare herinneringen aan het St Jozefkoor vaak een basis voor de gregoriaanse zang in andere koren. Zo ook in Helmond.

De uitnodiging resulteerde in een tijdelijke vergroting van het St Jozefkoor tot ongeveer 100 zangers. De dirigent Jos Leenen stelde zich als taak, dit gezelschap in één repetitie tot een eenheid te vormen die op waardige wijze de zang tijdens de Eucharistieviering zou verzorgen.

De repetitie.

Alle zangers werd tijdig tevoren bericht, welke vaste en wisselende gezangen op het program stonden. Zij werden verzocht hun eigen graduale of liber usualis mee te brengen naar de repetitie op de voorafgaande zaterdag en werden bij binnenkomst zodanig gespreid geplaatst dat men leden van andere koren naast zich had. Na een openingsgebed werd begonnen met enkele oefeningen in gezamenlijke klankvorming, waaronder het verwijderen van verbasterde uu-klanken in oe-klanken. Het grootste deel van de repetitie werd door Jos Leenen gericht op:

- de juiste accentuering van tekst en muziek en daarbij vooral het wegwerken van te zware accenten,
- het wegwerken van pauzes in samenhangende zinsdelen
- het leggen van verbanden tussen tekst en muziek en
- het opbouwen van spanning, volume en dictie in de muziek overeenkomstig de betekenis van de woorden in het zinsverband.

Zo werd bij voorbeeld in het offertorium "Vir erat in terra nomine Job" (Er was eens een man in het land, Job geheten) de spanning overeenkomstig de muziek opgebouwd naar het woord 'nomine', daarna een 'dubbele punt gezongen' door het losmaken van de woorden 'nomine' en 'Job', waardoor aan het woord (de naam) Job een extra accent werd gegeven (zijn naam: Job!).

Bij de "Vaste gezangen" (Missa IX) bleek ondanks -of misschien juist vanwege - het goed bekend zijn voor iedereen de gezamenlijke oefening zeker zinvol om ingeroeste te zware en soms verkeerd gelegde accenten nog eens onder de loep te plaatsen en bij te werken. Alles bij elkaar werd ruim één uur gerepeteerd op de vaste en wisselende gregoriaanse gezangen voor slechts één Eucharistieviering.

De Eucharistieviering.

De koorzangers waren uitgenodigd een half uur eerder aanwezig te zijn om even in te zingen met enkele herhalingsoefeningen in klankvorming en het nog eens doornemen van enkele zwakke punten.

Tijdens de Eucharistieviering werd door het tijdelijk uitgebreide koor geïnspireerd en betrekkelijk ongespannen gezongen. Misschien kwamen daardoor enkele vers ingestudeerde onderdelen nog niet helemaal uit de grondverf, maar zeker is, dat iedere koorzanger het hogelijk heeft gewaardeerd, in de gelegenheid gesteld te zijn om op deze wijze aan deze bijzondere Eucharistieviering te hebben kunnen deelnemen. Door de beide voorgangers werd tijdens de viering in welkomstwoord en predikatie de waarde van het gregoriaans als cultureel erfgoed van en voor onze Kerk en van de bijzondere plaats van het St Jozefkoor binnen die Kerk onderstreept.

Rob Mertens,

Kontaktpersoon in het Dekenaat Helmond voor de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging Bisdóm 's Hertogenbosch

THEO DRIESSEN

Zoals bij de meesten onder ons bekend, is Theo Driessen van geboorte Astenaar. Voordat Theo Driessen naar Helmond kwam had hij al een koor in Asten.

In juni van dit jaar werd in het Astens Weekblad, onder de rubriek "Aaste vruuger", geschreven over Dorus Driessens Astense tijd en daarna.

Nu er tijdens het jubileumjaar zoveel herinneringen naar boven komen, kan dit artikel, dat wij hieronder overnemen, bijdragen tot het levend houden van onze herinnering aan Theo Driessen.

DORUS DRIESSEN

Tussen Keulen en Parijs ligt de weg naar Rome. In Rome is 't Groot Koor van de St. Jozefparochie in Helmond later opgetreden en Theo Driessen behaalde met z'n St. Jozefzangertjes grote successen in Keulen en Parijs. In ontelbare plaatsen in binnen- en buitenland zongen ze. Op eerste paasdag 1932 maakten ze 'n radio-uitzending voor de KRO.

Ze werkten mee aan drie films: 1941 "De aanslag op de goede daad" (Nederland), in 1974 "Dr. Spiritus" (Frankrijk) en in 1977 "Skatte" (Denemarken).

Talloos waren de zangdemonstraties, concerten en meerstemmige en Gregoriaanse hoogmissen. En elke dinsdagmiddag live-uitzending op de radio van 't ziekenlof vanuit de kapel op de markt. Hoe is 't begonnen?

Op 29 september 1901 werd Theo Driessen op d'n Dijk in Asten geboren. Door z'n zwakke gezondheid was hij niet geschikt voor 't zware boerenwerk en ging studeren. Tijdens de Eerste Wereldoorlog zat hij op seminarie Beekvliet. Na de Carolus H.B.S. deed hij nog 'n jaar kweekschool. In die jaren richtte hij z'n eerste jongenskoortje op. Er werd gerepeteerd in 't toen nieuwe patronaat. Men zong enthousiast en sloeg geen repetitie over. Uit eigen zak betaalde Theo Driessen uitstapjes naar Mierlo, Oisterwijk en Valkenburg.

In 1924 werd Theo Driessen benoemd als onderwijzer aan de jongensschool in de nieuwe St. Jozefparochie in Helmond. Hij volgde Wardcursussen en introduceerde deze methode op de lagere scholen. Hij richtte 'n jongens- en 'n mannekoor op en na zelf cursussen blokfluit gevolgd te hebben, een blokfluitensemble. De verkennerij bloeide, evenals 't Morris- en volksdansen. Op 2 oktober 1953 werd 't Theo Driessen Instituut geopend om al de activiteiten onder te kunnen brengen. Verschillende malen werd Theo Driessen onderscheiden. In de Rijpelberg is de Theo Driessenhof naar hem genoemd. / November 1977 sterft deze grote oud-Astenaar

Beste Heer Jos Leenen,

Met oprechte vreugde lees ik dat het St. Jozef-
koor 70 jaar bestaat. Ik wens u en heel het koor,
inclusief de Pastoor van heler harte geluk.

Het is een kostbaar bezit voor heel Helmond.
Natuurlijk de parochie St. Jozef voorop.... maar
ook ver daar buiten. Hoewel ik mij in de jaren
dat ik in Helmond deken was, mij moest beperken,
had ik een grote vriendschappelijke relatie met
het koor, speciaal met Theo Driessen, met wien ik
op het Seminarie in Beekvliet studiegenoot was...
en een "beetje" geestverwant.

In Helmond was dat uitgegroeid tot een hechte
vriendschap en bezoeker van zijn H. Missen en
concerten. We hadden samen nog het voornemen naar
Solesmes te gaan, maar dat ging niet door.

Ik bid, dat u dat kostbaar erfdeel van Theo en
Silvère zult behouden voor de Kerk.

Met veel sympathie en vreugde en groeten aan uw
pastoor t.t. in Ch.

W. van Haaren, Pr.

t.t. in Ch. - totus tuus in Christo

Geacht bestuur, dirigent, organist
en leden van het St. Jozefkoor,

Langs deze weg wil ik u allen heel hartelijk
geluk wensen met uw zeventigjarig jubileum; het
is voor een koor als het uwe een mijlpaal in het
bestaan. Immers het St. Jozefkoor heeft gedurende
die hele periode gestaan voor kwaliteit en konti-
nuïteit, zowel als opleidings- en vormingsinsti-
tuut alsmede een koor dat wekelijks de liturgie
verzorgt in de St. Jozefkerk.

Het koor heeft het gregoriaans tot een hoge kwaliteit in uitvoeringspraktijk weten te bereiken en mag daar met recht trots op zijn. Daarnaast zijn ook de kwaliteiten op het gebied van de meerstemmigheid genoegzaam bekend.

De Centrum-parochie mag zich met uw koor gelukkig prijzen en ook ik vind het persoonlijk een verheugend gegeven, dat ik zo nu en dan met het koor heb kunnen samenwerken.

Helaas ben ik vanwege de eigen koorrepetitie op zondagmorgen en de daaropvolgende dienst van 11 uur niet in de gelegenheid een en ander bij te wonen. Bovendien heb ik vanaf zondagmiddag een repetitie met de fanfare de Vooruitgang, die kort voor een concours staat.

Ik hoop dat u mijn gelukwensen aan al uw leden wilt overbrengen en wens u allen een hele lange en succesvolle voortzetting van uw activiteiten en spreek de wens uit dat wij ook in de toekomst, wanneer dat zo uitkomt mogen samenwerken in een fijne muzikale ambiance.

Nogmaals, van harte proficiat,
ook namens de leden van de Cantorije en
Dameskoor van de St. Lambertuskerk.

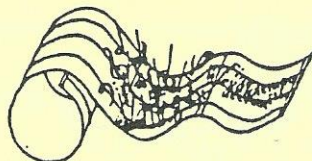
Met vriendelijke groeten,

Jan van de Laar

ROOSTER DAMES en HEREN

- dinsdag 1 nov Allerheiligen in toog (all)
18.40 u verzamelen in zaal en inzingen
19.00 u mis
- za 5 nov rep
- zo 6 nov T.P.A. XXXII (all)
- za 12 nov rep
- zo 13 nov opening van de kerk (in toog)
om 10.30 u inzingen
om 11.00 u mis! (samen met dameskoor)
gezangen van de kerkwijding
intr 397 Terribilis est (718)
all 399 Benefundata est (703)
comm 306 Passer Invenit (524)
- za 19 nov rep
- zo 20 nov Ceciliafeest. Laatste zondag van het
jaar: Christus Koning 388 (624) all
mis in toog (motet: Jesu Rex; voor de
overleden koorleden: Ego sum; ter ere
van Cecilia.
- za 26 nov rep
- zo 27 nov Tempus Adventus I jaar C all
- za 3 dec rep
- zo 4 dec T.A. II (all)
- za 10 dec rep
- zo 11 dec T.A. III (all)
- za 17 dec rep
- zo 18 dec T.A. IV (all) 13.30 u rep
14.30 u Kerstconcert met Rimbo-band

Sopranen

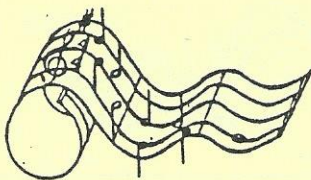

ROOSTER SOPRANEN

- dinsdag 1 nov Allerheiligen (in toog)
18.30 u rep
19.00 u mis
- za 5 nov rep
zo 6 nov rep en mis
za 12 nov rep
zo 13 nov opening van de kerk (in toog)
om 10.15 u inzingen
om 11.00 u mis!
- za 19 nov rep 17.30 u Kerstspel
zo 20 nov Christus Koning (in toog) rep en mis
za 26 nov rep 17.30 u Kerstspel
zo 27 nov rep en mis advent Rorate Caeli
za 3 dec rep om 18.00 u
zo 4 dec rep en mis advent Rorate Caeli
za 10 dec rep 17.30 u Kerstspel
zo 11 dec rep en mis advent Rorate Caeli
10.30 u rep Kerstspel in kerk
za 17 dec rep 17.30 u Kerstspel
zo 18 dec rep en mis advent Rorate Caeli
10.30 u gen repetitie Kerstspel in kerk
13.30 u gen repetitie Kerstconcert in kerk
14.30 u Kerstconcert met Rimbo-band

I.v.m. het concert op 18 dec met de Rimbo-band en het dan op te voeren Kerstspel zijn de repetitie-tijden op zaterdag vervroegd. Graag ieders inzet en tijdige aanwezigheid.

Graad 2

GRAAD II

I.v.m. het kerstspel op 18 dec om 15.00 u (Kerstconcert met de Rimbo-band) zijn extra repetities gepland.

- za 19 nov rep om 17.30 u in TDI
- za 26 nov rep om 17.30 u in TDI
- za 10 dec rep om 17.30 u in TDI
- zo 11 dec rep om 10.30 in kerk (in kleding)
- za 17 dec rep om 17.30 u in TDI
- zo 18 dec rep om 10.30 u kerk gen repetitie
14.00 u aanwezig zijn
14.30 u opvoering Kerstspel